

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1438/2016
27.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац, Јелене Боровац, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у спору тужиоца АА из ... код ..., чији је пуномоћник Никола Савић, адвокат из ..., против туженог Републичког Фонда за пензијско и инвалидско осигурање ..., Филијала ..., кога заступа Милош Пејовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Пироту Гж 73/16 од 03.03.2016. године, у седници одржаној 27.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Пироту Гж 73/16 од 03.03.2016. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Пироту Гж 73/16 од 03.03.2016. године и пресуда Основног суда у Пироту П 1/14 од 10.12.2015. године, у делу става првог изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му за период од 01.01.2008. до јануара 2011. године накнади штету у појединачним месечним износима, са законском затезном каматом од доспелости до исплате.

У преосталом делу, ревизија туженог **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 15 дана.

Образложење

Правноснажном пресудом Вишег суда у Пироту Гж 73/16 од 03.03.2016. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пироту П 1/14 од 10.12.2015. године, којом је тужени обавезан да тужиоцу за период од 01.01.2008. до 31.12.2014. године накнади штету у појединачно одређеним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости до исплате и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 60.498,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права. Предложио је да се ревизија

сматра изузетно дозвољеном на основу чл. 404. ЗПП, због потребе уједначења судске праксе и новог тумачења права.

Према чл. 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става првог овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија (став други).

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о ревизији туженог на основу чл. 404. ЗПП, јер постоји потреба разматрања правних питања од општег интереса и потреба за уједначењем судске праксе.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду на основу чл. 408. ЗПП и нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је код Фонда за социјално осигурање војних осигураника остварио право на старосну пензију. Решењем овог Фонда од 09.11.2007. године тужиочева инвалидска пензија усклађена је почев од 01.10.2005. године, да би решењем Републичког фонда ПИО од 25.01.2008. године било извршено ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од 01.01.2008. године за 11,06%, при чему ће се исплата вршити од 01.01.2008. године. На основу одлуке министра одбране о усклађивању пензија војних осигураника, остварених по Закону о Војсци Југославије, са пензијама одређеним за 2007. годину, одређено је да новчана вредност бода за обрачунавање пензија и других новчаних накнада корисника војних пензија од 01.01.2008. године износи 9,40, уместо раније вредности бода од 9,02 динара, са применом од 01.01.2008. године. Економским вештачењем је утврђена разлика између износа пензија које су тужиоцу исплаћиване за период од 01.01.2008. до 31.12.2014. године и пензија које би му у том истом периоду биле исплаћене да је на већ обрачунату и исплаћену пензију било примењено увећање од 11,06% по месецима на вредност бода од 9,40 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев у овом спору за цео спорни период, налазећи да је неоснован приговор застарелости потраживања који је истакао тужени. По оцени нижестепених судова, обраћање туженог тужиоцу дописом у виду обавештења од 09.11.2015. године са предлогом за закључење вансудског поравнања представља признање дуга у смислу члана 387. Закона о облигационим односима, па је приговор застарелости потраживања неоснован.

У ревизији туженог основано се указује да су нижестепени судови, погрешно применили материјално право, када су закључили да је неоснован

приговор застарелости потраживања туженог за период од 01.01.2008. до јануара 2011. године.

Обавештење туженог да ће корисницима војних пензија извршити усклађивање пензија у складу са Закључком Владе Републике Србије представља понуду за закључење вансудског поравнања, која подразумева узајамна попуштања странака у смислу члана 1089. Закона о облигационим односима. Ово обавештење условљено је истовременим повлачењем тужбе, односно одрицањем од тужбеног захтева и временски је ограничено. У том смислу, не може представљати признање застареле обавезе у смислу члана 366. Закона о облигационим односима, што би се сматрало одрицањем од застарелости. Такво одрицање мора бити безусловно, одређено и јасно.

Имајући у виду да су нижестепени судови погрешно применили материјално право из чл. 376. став 1. Закона о облигационим односима, када су оценили да потраживање тужиоца за период од 01.01.2008. до јануара 2011. године (тужба у овом спору поднета је 08.01.2014. године) није застарело, нижестепене пресуде су на основу чл. 416. став 1. ЗПП у том делу преиначене и одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Чланом 261. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ, бр. 43/94 ... 37/02, „Службени лист СЦГ“ бр. 7/05 и 44/05) било је прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија доноси савезни министар за одбрану. Ова одредба престала је да важи на основу чл. 197. став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/08 са изменама), који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Према чл. 193. став 2. Закона о Војсци Србије, усклађивање пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступања на снагу овог закона, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Према чл. 75. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр. 34/03 ... 62/13), уколико просечни износ пензије корисника у осигурању запослених, исплаћене за претходну годину, износи мање од 60% од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији Републике Србије у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од првог јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 25.01.2008. године („Службени гласник РС“, бр. 20/08), извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено да се пензије усклађују за 11,06%, а да ће се исплата вршити од 01.01.2008. године.

Имајући у виду ове законске прописе и решење Републичког фонда ПИО, правилан је закључак нижестепених судова да је од 01.01.2008. године пензија тужиоца морала бити усклађена на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензија корисника у осигурању запослених. Због неусклађивања пензија тужилац је претрпео материјалну штету у висини разлике између примљене пензије и пензије обрачунате уз повећање од 11,06%, коју је тужени дужан тужиоцу да накнади.

Међутим, на основу одлуке у усклађивању војних пензија за 4,21%, која одлука је објављена у Службеном војном листу број 13 од 20.03.2008. године, тужиоцу је извршено усклађивање пензија за 4,21% почев од 01.01.2008. године, чиме је вредност бода повећана са 9,02 на 9,40. Имајући у виду ове чињенице, висина штете коју је тужилац претрпео у виду мање исплаћених пензија за период од три године пре подношења тужбе правилно је утврђена, тако што је од пензије тужиоца обрачунате са увећањем од 11,06% на вредност бода од 9,02 динара одузет већ исплаћен износ са увећањем од 4,21% на исту вредност бода. Зато су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права за период од јануара 2011. до децембра 2014. године неосновани.

На основу чл. 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Тужени је успео у ревизијском поступку и тражио трошкове за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, па су му ови трошкови признати на основу чл. 165. став 2. у вези чл. 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП по АТ и одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић